

Bijlage 2: Een regionale ondersteuningsstructuur voor Noord-Holland Noord

Aanleiding

Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) is in het leven geroepen om gemeenten te ondersteunen bij de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Daartoe wordt onder meer een regionale ondersteuningsstructuur opgezet, waarbij gemeenten gestimuleerd worden om regionaal samen te werken. Voor deze regionale ondersteuningsstructuur is landelijk 9 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld. Er ligt op dit moment een regeling voor Specifieke Uitkering (verder Spuk) ter consultatie die regelt hoe deze ondersteuningsgelden worden uitgekeerd en aan wie.

In de voorliggende opzet van de Spuk wordt uitgegaan RES regio's. Per RES regio dient één gemeente namens alle gemeenten in de RES regio een aanvraag in. De middelen worden dus aan de regio als geheel ter beschikking gesteld en niet aan de gemeenten afzonderlijk. In de gezamenlijke aanvraag wordt op hoofdlijnen geschetst welke ondersteuning regionaal georganiseerd wordt. Daarbij dient er in ieder geval een regiocoördinator te komen die voor het NPLW aanspreekpunt is.

De Spuk kent een looptijd van drie jaar. Voor RES regio Noord Holland Noord (NHN) is jaarlijks € 381.968,79 (afgerond 380.000) beschikbaar.

Geen aparte structuur

Het Servicepunt en het NPLW willen voorkomen dat naast de bestaande provinciale ondersteuningsstructuur van het Servicepunt een aparte regionale ondersteuningsstructuur van het NPLW wordt opgezet. Om die reden hebben Servicepunt en NPLW de handen ineen geslagen en in een aantal regionale sessies gezamenlijk de ondersteuningsbehoefte van de gemeenten in Noord Holland opgehaald. Op basis van die ronde doen we gezamenlijk dit voorstel. Het voorstel heeft zowel betrekking op de inhoud van de ondersteuning, de wijze waarop de ondersteuning geregeld wordt en op de manier waarop we de samenwerking willen vorm geven.

Proces

Dit voorstel is gemaakt op basis van een brede ronde langs de verschillende (sub) regio's in Noord Holland. Op 23 maart is het concept voorstel inhoudelijk besproken in een sessie waarvoor alle gemeenten in NH Noord waren uitgenodigd en een groot deel ook vertegenwoordigd was. Het concept voorstel is aangepast en wordt nu ter instemming voorgelegd. Concreet betekent dit voor NH Noord: stuurgroep (ambtelijk) 19 april, energieregio (bestuurlijk) 10 mei.

Na instemming kan het proces van implementatie starten (zie verder op).

Benadering

We hebben grofweg onderscheid gemaakt in drie type vormen van regionale ondersteuning:

- ▶ Onderzoek: een gerichte vraag met een begin en een einde en een concreet product. Voorgesteld wordt hiervoor een budget te reserveren. Over de precieze inzet wordt later besloten. Inzet van deze middelen kan ook in samenwerking met Noord Holland Zuid en met de Provincie.
- ▶ Mogelijkheid tot het invoeren van specifieke kennis/deskundigheid bij mensen die bekend zijn met de regio. Voorgesteld wordt een regionale kennispool in te richten en deze dichtbij de gemeenten te organiseren.
- ▶ Structurele ondersteuning, regisserend, gericht op de verschillende hoofdthema's: isolatie, collectieve warmte, bewonersparticipatie. Voorgesteld wordt hiervoor gericht mensen te werven en deze samen met de mensen van het Servicepunt in één werkverband onder te brengen. Dit gemeenschappelijke werkverband kan dan ook de regionale kennispool beheren.

Uitwerking

Onderzoek

Voorgesteld wordt om op jaarbasis 50.000 euro te reserveren.

Bij een deel van de gemeenten (zowel in NHN als in NHZ) bestaat de behoefte om in de slipstream van de Warmtewet de verschillende opties voor een mogelijk regionaal warmtebedrijf op een rij te zetten. Voor elk van de opties moet dan beter zicht ontstaan op de financiering, de wijze waarop gemeenten en andere risico dragen en de manieren waarop de governance geregeld kan worden. Vaak wordt hierbij verwezen naar het Gelderse Warmtebedrijf. In een later stadium wordt gekeken of een onderzoek hierna inderdaad gewenst is of dat er meer behoefte is aan een ander onderzoek.

Regionale expertpool

Voorgesteld wordt om voor een beperkt aantal specifieke deskundigheden een regionale expertpool in te richten met een beperkt aantal mensen die de regio goed kennen. Een meer geconcentreerde inzet leidt tot meer nabijheid. Als de groep te groot is, worden mensen relatief minder vaak ingeschakeld en bouwen ze onvoldoende binding met de regio op.

Bij de expertpool gaat het om specifieke deskundigheid die tijdelijk wordt 'ingevlogen'. Voor NHN zijn vijf type deskundigheden genoemd: juridisch expertise, inhoudelijke strategische expertise warmtetransitie (om bijvoorbeeld nieuwe versie Transitievisie Warmte te beoordelen), specifieke expertise wijkaanpak/bewonersparticipatie, zicht op kansen 'kleine' collectieve warmtenetten en expertise voor het genereren en inzetten van data.

Op termijn kan deze expertpool verder uitgebouwd worden wanneer er nieuwe behoeftes en vragen ontstaan.

Voorgesteld wordt om een budget van 120.000 euro hiervoor vrij te houden. Overwogen kan worden om de experts een kleine vaste bijdrage te vergoeden waardoor zij de tijd en ruimte hebben om zich goed te kunnen oriënteren op de regio en om de rest te vergoeden op declaratiebasis. Het voorstel is om in de aanbesteding inschrijvers expliciet te vragen op welke manier zij de gewenste nabijheid willen garanderen.

De expertpool wordt gecoördineerd vanuit het gezamenlijke werkverband van Servicepunt en regionale ondersteuningsstructuur.

Structurele ondersteuning

Het voorstel is om voor elke subregio (Kop NH, West Friesland, Alkmaar/Dijk en Waard/BUCH-gemeenten) één iemand structureel in te zetten. Deze persoon krijgt de taak om concreet te gaan helpen bij de uitvoering. De inhoudelijke focus kan per subregio verschillen en wordt door de subregio zelf bepaald. Op basis van de georganiseerde sessie lijken vooralsnog de volgende accenten hieruit voort te komen:

- ▶ Kop NH: isolatie, individuele route, coördinatie inkoop ontzorging
- ▶ West Friesland: warmteregie in breedte
- ▶ Alkmaar/Dijk en Waard/BUCH-gemeenten: verder versterken warmteregie, isolatie, individuele route

We gaan uit van een budget van 70.000 euro per persoon en dus een totaal budget van 210.000 euro.

Samenvattend financieel

Het voorstel betekent financieel:

Reservering onderzoek: 50.000

Expertpool: 120.000

Structurele ondersteuning: 210.000
Totaal 380.000

Opdrachtgeverschap, aanbesteding en looptijd

De Spuk ligt nog voor in consultatie. Nu wordt nog uitgegaan van een constructie waarbij één trekkende gemeente namens het geheel het voortouw neemt. Deze gemeente regelt de aanbesteding en alle verplichtingen die hier achter weg komen.

De Regio heeft er een voorkeur voor dat nauwer wordt aangesloten op de bestaande RES-structuur. Dat betekent dat net als bij de RES de Provincie in een faciliterende rol de aanbesteding verzorgt en alle rapportage verplichtingen die hieruit voort komen. De provincie heeft deze wens, die gedragen wordt in de regio, ingebracht in de consultatie.

Hoewel er een sterke voorkeur is voor de provincie in een faciliterende rol, anticiperen we in dit voorstel ook op een situatie waarin de Spuk die rol niet mogelijk maakt.

Aanbesteden

Het is niet mogelijk om de ondersteuning bij het Servicepunt onder te brengen. Het bestaande contract met het Servicepunt staat dat niet toe en daarnaast noodzaakt de hoogte van de budgetten tot een Europese aanbesteding.

Gezien de orde grootte zal de regionale ondersteuning een Europese aanbesteding moeten zijn. Voor het onderzoeksbudget is dat niet nodig. Dat kan gebeuren op het moment dat een specifieke vraag wordt uitgezet in de vorm van een onderzoek. Het voorstel is om de structurele ondersteuning en de regionale expertpool samen te nemen in één aanbesteding. Voor NH Noord gaat het dan om een budget van 330.000 euro op jaarbasis.

Looptijd aanbesteding Spuk

Inzet is om de looptijd van de Spuk en het Servicepunt op termijn gelijk te trekken. Dat opent de mogelijkheid om bij volgende ronde te komen tot een gemeenschappelijke aanbesteding.

Zoals het er nu naar uit ziet, zijn er twee mogelijkheden om dit voor elkaar te krijgen:

- De Spuk gelden worden voor de looptijd van de Spuk aanbesteed (3 jaar) en de looptijd van het Servicepunt wordt met een jaar verlengd waardoor beiden eindigen op hetzelfde moment (beslissing verlenging Servicepunt is aan Provincie).
- De Spuk gelden worden nu voor een periode van twee jaar aanbesteed. We gaan er vanuit dat binnen die twee jaar helderheid ontstaat over de vraag hoe de Spuk regeling na drie jaar verder gaat, zodat over twee jaar een nieuwe ronde voor het Servicepunt en de Spuk samen aanbesteed kunnen worden.

Dit moet verder uitgezocht worden en hierover moet nog een beslissing worden genomen.

Wie regelt de aanbesteding verder?

We stellen voor om vanuit NH Noord één trekkende gemeente aan te wijzen die samen met de provincie de aanbesteding verder gaat voorbereiden. Vanzelfsprekend worden de andere gemeenten hierbij ook geconsulteerd. Inhoudelijk wordt uitgegaan van dit voorstel. Afhankelijk van de vraag wat er uiteindelijk in Spuk komt te staan wordt de trekkende gemeente danwel de provincie de formele opdrachtgever, maar uitdrukkelijk in een faciliterende rol. De voorkeur van de regio gaat daarbij uit naar de provincie als formele opdrachtgever.

Uitgegaan wordt dat de aanbestedende partij de gemaakt kosten voor de aanbesteding en verantwoording kan dekken uit de Spuk gelden.

Samenwerking Servicepunt na aanbesteding

Volgens de huidige Spuk hebben het Servicepunt en de regionale ondersteuningsstructuur in ieder geval de komende twee jaar een verschillende opdrachtgever. Dat betekent dat één keer per jaar de werkplannen voor beide structuren apart vastgesteld moeten worden.

Tegelijk willen we niet dat in de praktijk twee structuren naast elkaar gaan opereren. We willen dé facto dat vanuit één werkverband gewerkt wordt. Dat gaat verder dan afstemmen en samenwerken.

Om die reden stellen we voor:

- › Er komt een informeel opdrachtgeversoverleg van Servicepunt en regionale ondersteuningsstructuur samen.
- › Van de kant van de opdrachtgever zitten hierin de provincie en de trekkende gemeente
- › Van de kant van de opdrachtnemer zitten het Servicepunt en één van de drie structurele mensen
- › In de praktijk werken Servicepunt en de regionale ondersteuningsstructuur vanuit één werkverband.

Besluiten

Ter accordering op basis van bovenstaande wordt voorgelegd:

- › Uit te gaan van een opzet waarin het bestaande Servicepunt en de op te zetten regionale ondersteuningsstructuur in één gemeenschappelijk werkverband ondergebracht worden;
- › Voor NH Noord een Spuk aanvraag te doen conform bovenstaande voorstel
- › Voor de structurele ondersteuning en de op te zetten regionale expertpool conform bovenstaande voorstel een aanbesteding te gaan voorbereiden voor NH Noord en daarbij er op te mikken de uitvraag te doen uitgaan op het moment dat de Spuk aanvraag is toegekend door het ministerie van BZK
- › Deze aanbesteding voor NH Noord verder te laten voorbereiden door de provincie eventueel in overleg met één trekkende gemeente
- › In de verdere voorbereiding van de aanbesteding af te spreken wie de formele aanbesteding gaat doen met de wens dat de provincie dit gaat doen in een faciliterende rol.
- › Voor het geval de Spuk regeling het niet toestaat dat de provincie in een faciliterende rol de aanbesteding regelt, wordt gevraagd een keuze te maken voor een trekkende gemeente uit het eigen midden.